

Pressemeddelelse vedrørende Finanstilsynets orienteringsbrev af 8. juli 2005

Finanstilsynet indskærper de nye regnskabsregler om værdiansættelse af udlån over for pengeinstitutterne.

Pr. 1. januar 2005 gik alle danske pengeinstitutter over til nye regnskabsregler. De nye regler vedrører blandt andet nedskrivninger på udlån (hensættelser til tab).

Finanstilsynet har gennemgået åbningsbalancerne for de 100 største pengeinstitutter. Denne gennemgang er sket som led i Finanstilsynets kontrol med de finansielle virksomheders regnskaber. Denne kontrol skal bidrage til at sikre retvisende regnskaber til gavn for investorer, indskydere og andre regnskabsbrugere.

Ved gennemgangen er det konstateret, at der er stor forskel på, hvor stor en virkning de nye regler har haft på værdien af institutternes samlede udlån.

De konstaterede ændringer af det samlede udlån fra 31. december 2004 til 1. januar 2005 varierer for det enkelte institut mellem -99 til +201 basispoints. Basispoint svarer til en hundrededel procent-point.

Ca. halvdelen af pengeinstitutterne har enten ikke ændret eller har formindsket værdien af det samlede udlån. Disse institutter har således ikke som forventet formindsket nedskrivningerne.

Finanstilsynet lægger vægt på, at overgangen til de nye regnskabsregler sker på den rigtige måde. I modsat fald vil resultaterne for 2005 blive påvirket af ændringen. Regnskaberne for 2005 kan herved blive misvisende og svære at sammenligne.

Finanstilsynet har derfor den 8. juli 2005 i et brev til alle danske pengeinstitutters bestyrelser og direktioner indskærpet reglerne for værdiansættelsen af udlån.

Finanstilsynet nævner i den forbindelse, at ikke alle fremgangsmåder ved opgørelsen af nedskrivningerne er i overensstemmelse med de nye regler. I et notat omtales en række eksempler på fremgangsmåder, som ikke kan anvendes.

Institutterne anmodes om at give deres revisorer en kopi af brevet. Åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 er et væsentligt grundlag for årsrapporten og som sådan omfattet af revisionen.

Endelig anmoder Finanstilsynet institutterne om at indsende de endelige åbningsbalancer samtidigt med årsregnskabet for 2005, eller at de

allerede indsendte åbningsbalancer bekræftes.

Ønskes yderligere oplysninger henvises til de fremsendte breve og notat, som kan hentes ved hjælp af nedenstående links.

Henvendelse kan i øvrigt rettes til kontorchef **Lars Østergaard på tlf. 33 55 82 82.**

Bestyrelsen og direktionen for alle danske pengeinstitutter

8. juli 2005

Ref. MT

J.nr. 122-0031

Pr. 1. januar 2005 trådte der nye regnskabsregler i kraft for alle danske pengeinstitutter. Dette gælder både for pengeinstitutter, der følger de internationale regnskabsstandarder (IAS/IFRS) og for pengeinstitutter, der følger den nye danske regnskabsbekendtgørelse¹⁵.

Som omtalt i Finanstilsynets orienteringsbrev af den 17. december 2004 omfatter de nye regnskabsregler også ændrede regler for opgørelse og nedskrivning af udlån¹⁶. Disse regler er ens, hvad enten IAS/IFRS eller den nye danske regnskabsbekendtgørelse følges.

Det var Finanstilsynets umiddelbare forventning, at overgangen til de nye regnskabsregler ville medføre, at værdien af det enkelte instituts samlede udlån pr. 1. januar 2005 ville blive forøget i forhold til pr. 31. december 2004 (nedskrivningerne i form af korrektivkontoen formindsket).

I forbindelse med institutternes elektroniske indberetninger for 1. kvartal 2005 har gruppe 1- 3 institutterne tillige indberettet åbningsbalancen pr. 1. januar 2005. Ved gennemgang heraf har Finanstilsynet konstateret, at der er meget stor forskel på, hvor stor en virkning overgangen har haft.

De enkelte institutters ændring i regnskabsposten udlån (fra 31. december 2004 til åbningsbalancen pr. 1. januar 2005) varierer på følgende måde:

	Ændring i udlån (basispoints ¹⁷)	Gruppens vægtede gennemsnit (basispoints)
Gruppe 1	-1,8 til +128,2	+69,8
Gruppe 2	-13,9 til +126,4	+33,0
Gruppe 3	-99,8 til +201,2	+20,7

Som det fremgår, er spredningen meget stor, dels mellem de forskellige grupper af institutter, dels inden for de enkelte grupper.

¹⁵ Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber mfl. (nr. 1407 af den 14. december 2004).

¹⁶ I brevet og vedlagte notat anvendes alene betegnelsen udlån, hvilket dækker over 'udlån og tilgodehavender'.

¹⁷ Basispoint svarer til en hundrededel procent-point.

FINANSTILSYNET
Gl. Kongevej 74 A
1850 Frederiksberg C

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finansilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET**

Herudover kan det konstateres, at ca. halvdelen af pengeinstitutterne ikke har ændret eller endog mindsket værdien af det samlede udlån ved overgangen. Umiddelbart har disse institutter således ikke som forventet formindsket nedskrivningerne (nedbragt korrektivkontoen).

Finanstilsynet er opmærksom på, at de konstaterede ændringer er påvirket af, at der kan være forskelle i institutternes hidtidige praksis og andre reguleringer af værdien af det samlede udlån.

Den store spredning kan være udtryk for forskel på, hvorledes de nye regler for opgørelse og nedskrivning af udlån er indarbejdet. Dette kan i givet fald betyde, at ikke alle de anvendte fremgangsmåder er i overensstemmelse med de nye regler.

Som følge heraf skal Finanstilsynet over for pengeinstitutterne indskærpe, at det sikres, at åbningsbalancerne pr. 1. januar 2005 er udarbejdet i overensstemmelse med de nye regler, herunder ikke mindst regnskabsposten 'udlån og tilgodehavender'.

Finanstilsynet lægger vægt på, at virkningen af ændringen af den anvendte regnskabspraksis indregnes i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005, og at det enkelte instituts resultat for 2005 ikke direkte påvirkes af overgangen. Finanstilsynet vil derfor også stille krav om, at alle pengeinstitutter i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten for 2005 indberetter den endelige åbningsbalance pr. 1. januar 2005 til tilsynet eller bekræfter den allerede indsendte.

I den forbindelse skal Finanstilsynet henvise til lov om finansiel virksomhed § 184, stk. 1 og 2. Heraf fremgår, at bestyrelsen og direktionen skal aflægge årsrapporten, og at hvert enkelt ledelsesmedlem har ansvar for, at årsrapporten udarbejdes i overensstemmelse med lovgivningen.

Der henvises til vedlagte notat om fremgangsmåder, som efter Finanstilsynets opfattelse ikke er anvendelige, både fordi de ikke er i overensstemmelse med de nye regnskabsregler, og fordi der er risiko for, at de kan have medført væsentlige fejl i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005.

Eksempelvis fremgår det af notatet, at en fremgangsmåde, hvor et institut uden fornyede vurderinger i henhold til de nye regler blot har overført de pr. 31. december 2004 foretagne nedskrivninger (hensættelser) til åbningsbalancen pr. 1. januar 2005, ikke er anvendelig.

I forhold til de børsnoterede pengeinstitutter skal Finanstilsynet bemærke, at en korrektion af åbningsbalancen endvidere kan have betydning for kursdannelsen på de værdipapirer, instituttet har optaget til

notering på Københavns Fondsbørs.

En korrektion af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 kan således medføre, at de tidligere udmeldte resultater og forventninger for 2005 ligeledes skal korrigeres. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis et institut ikke i tilstrækkelig høj grad har foretaget tilbageførsel af nedskrivninger i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005, men i stedet har indregnet tilbageførslerne i resultatopgørelsen for 1. kvartal 2005.

Finanstilsynet skal derfor henlede de børsnoterede institutters opmærksomhed på, at der i henhold til de børsretlige regler påhviler det enkelte børsnoterede institut en selvstændig pligt til at orientere Københavns Fondsbørs i det omfang, et forhold kan have indflydelse på kursen af instituttets noterede papirer.

Endelig skal Finanstilsynet hermed anmode alle pengeinstitutter om at give en kopi af dette brev til instituttets eksterne revisorer og eventuelle interne revisionschef. Åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 er et væsentligt grundlag for årsrapporten og som sådan også omfattet af revisionen af årsrapporten for 2005.

Med venlig hilsen

Lars Østergaard
Kontorchef

30. juni 2005

FIRA

J.nr.?

/mt

Notat om ikke anvendelige fremgangsmåder ved opgørelse af værdien af udlån i forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005

Indledning

Finanstilsynet gjorde i et orienteringsbrev af den 17. december 2004 institutterne opmærksomme på, at de nye regnskabsregler også indeholder ændrede regler for indregning og måling af udlån.

Finanstilsynet oplyste i den forbindelse, at skiftet fra de hidtidige regler om opgørelse af værdien af udlån til de nye regler i de internationale regnskabsstandarder eller den nye danske regnskabsbekendtgørelse var at betragte som en ændring af anvendt regnskabspraksis.

Endvidere blev det oplyst, at en ændring af anvendt regnskabspraksis skulle foretages ved, at den akkumulerede virkning af primoændringen indregnes direkte på egenkapitalen i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005¹⁸, og at ændringen dermed ikke ville have nogen direkte resultat effekt på resultatopgørelsen.

Det blev i brevet præciseret, at de nye regler om nedskrivning af udlån i forhold til de hidtil gældende regler stiller større krav til, hvornår der kan indregnes en nedskrivning på udlån. I henhold til de nye regler, skal der således være indtrådt en objektiv indikation for værdiforringelse, og samtidig skal der kunne beregnes et nedskrivningsbehov ved tilbagediskontering af de fremtidige betalingsstrømme, for at der kan – og skal – indregnes en nedskrivning (IAS 39, afsnit 63 og regnskabsbekendtgørelsens § 52, stk. 3).

Endelig blev det anført, at nedskrivningerne pr. 31. december 2004 ikke kunne overføres til åbningsbalancen pr. 1. januar 2005, medmindre der forinden var foretaget en fornyet vurdering i henhold til de nye

¹⁸ Et institut kan have valgt ikke at benytte sig af lempelsen vedrørende ændring af anvendt regnskabspraksis for finansielle instrumenter, således at instituttet i stedet har udarbejdet åbningsbalancen pr. 1. januar 2004.

regler.

Som følge af de ændrede regnskabsprincipper havde Finanstilsynet forventet, at overgangen til de nye regler for langt de fleste institutter ville føre til et fald i nedskrivningerne på udlån.

I forbindelse med institutternes elektroniske indberetninger for 1. kvartal 2005 har gruppe 1- 3 institutterne tillige indberettet åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 til Finanstilsynet.

Gennemgangen heraf indikerer imidlertid, at ikke alle institutter har foretaget fornyede vurderinger af de indregnede nedskrivninger i forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 eller ikke har foretaget disse vurderinger i overensstemmelse med de nye regler.

Det enkelte instituts ændring i regnskabsposten udlån (fra 31. december 2004 til åbningsbalancen pr. 1. januar 2005) udgør følgende¹⁹:

	Ændring i udlån (basispoints ²⁰)	Gruppens vægtede gennemsnit (basis- points)
Gruppe 1	-1,8 til +128,2	+69,8
Gruppe 2	-13,9 til +126,4	+33,0
Gruppe 3	-99,8 til +201,2	+20,7

Herudover kan Finanstilsynet konstatere, at ca. halvdelen af pengeinstitutterne ikke har ændret eller endog har mindsket værdien af det samlede udlån ved overgangen. Umiddelbart har disse institutter således ikke som forventet formindsket nedskrivningerne (nedbragt korrektivkontoen).

Finanstilsynet er opmærksom på, at der i de konstaterede ændringer indgår andre reguleringer end dem, som følger af de nye regler om nedskrivning af udlån, herunder f.eks. regulering for transaktionsomkostninger og modtagne gebyrer m.v. Det er imidlertid Finanstilsynets vurdering, at denne negative (netto) regulering af udlånsposten beløbsmæssigt alt andet lige normalt vil være betydeligt mindre end tilbageførslerne af nedskrivningerne.

Ligeledes er Finanstilsynet opmærksom på, at ændringen af det enkelte instituts samlede udlån naturligvis afhænger af instituttets udgangspunkt, herunder hvor forsigtigt instituttet tidligere har været ved ind-

¹⁹ De indberettede åbningsbalancer pr. 1. januar 2005 er på institutniveau og ikke på koncernniveau. De indberettede tal er ikke efterprøvet af Finanstilsynet. I de indberettede tal indgår ikke ekstreme observationer som følge af enkelte institutters meget små samlede udlån.

²⁰ Basispoint svarer til en hundrededel procent-point.

regning af nedskrivninger på udlån, således at virkningen af en overgang til de nye regnskabsregler er jo større, desto mere forsigtig instituttets praksis for nedskrivning af udlån har været hidtil. Det er imidlertid Finanstilsynets vurdering, at den store variation ikke alene kan henføres til institutternes forskellige udgangspunkter.

I det følgende skal Finanstilsynet derfor give eksempler på konstaterede fremgangsmåder, som efter tilsynets opfattelse ikke er anvendelige, idet de ikke er i overensstemmelse med regnskabsreglerne, ligesom der er risiko for, at de har medført væsentlige fejl i det enkelte instituts åbningsbalance pr. 1. januar 2005.

Der er alene tale om eksempler, og listen kan ikke betragtes som udtømmende. At et institut ikke har anvendt en af de beskrevne ikke anvendelige fremgangsmåder, er således ingen garanti for, at åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 - i forhold til udlån - giver et retvisende billede. Der gives referencer til de relevante bestemmelser i regnskabsbekendtgørelsen²¹ (bek.) og de internationale regnskabsstandarder (IAS/IFRS)²².

Eksempler på ikke anvendelige fremgangsmåder ved udarbejdelse af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005

Overførsel af nedskrivninger (hensættelser) pr. 31. december 2004 til åbningsbalancen pr. 1. januar 2005

Af orienteringsbrevet af den 17. december 2004 fremgik, at et institut ved udarbejdelse af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 i forhold til de forskellige typer af udlån skulle foretage følgende:

- for udlån, der pr. 1. januar 2005 skulle individuelt vurderes, og som under de hidtidige regler var enten individuelt eller gruppevist nedskrevet,
 - instituttet skulle tilbageføre alle tidligere foretagne nedskrivninger (hensættelser) og foretage en ny vurdering af nedskrivningsbehovet i henhold til de nye regler
- for udlån, der pr. 1. januar 2005 skulle individuelt vurderes, og som under de hidtidige regler ikke var enten individuelt eller gruppevist nedskrevet,
 - instituttet skulle alene foretage en vurdering af nedskrivningsbehovet i henhold til de nye regler, hvis instituttet pr. 1. januar 2005 havde konstateret en objektiv indikation for værdiforringelse

²¹ Regnskabsbekendtgørelsen af den 14. december 2004

²² IAS 37 og IAS 39

- for udlån, der pr. 1. januar 2005 skulle gruppevist vurderes,
 - instituttet skulle tilbageføre alle tidligere foretagne nedskrivninger (hensættelser) og i stedet anvende de af instituttet opstillede modeller for beregning af gruppevis nedskrivninger.

Endvidere blev det præciseret, at udlån som under hidtidige regler havde været individuelt nedskrevet og udlån, hvorpå der pr. 1. januar 2005 var konstateret objektiv indikation for værdiforringelse, skulle individuelt vurderes pr. 1. januar 2005 og ikke alene kunne indgå i en gruppevis vurdering.

På den baggrund er det ikke en anvendelig fremgangsmåde, hvis et institut uden fornyede vurderinger i henhold til de nye regler har overført de pr. 31. december 2004 foretagne nedskrivninger (hensættelser) til åbningsbalancen pr. 1. januar 2005.

Anvendelse af kapitaldækningsreglerne til afgørelse af, om der forekommer objektiv indikation for værdiforringelse

Kapitaldækningsreglerne bygger i forhold til udlån på en "expected loss model", mens regnskabsreglerne bygger på en "incurred loss model". Med andre ord skal der ifølge kapitaldækningsreglerne tages hensyn til forventede fremtidige tabsbegivenheder, mens der efter regnskabsreglerne alene skal tages hensyn til allerede indtrufne tabsbegivenheder.

Er kapitaldækningsreglerne blevet anvendt til afgørelse af, om der pr. 1. januar 2005 er objektiv indikation for værdiforringelse, er der tale om en ikke anvendelig fremgangsmåde. Regnskabsmæssigt kan alene bek. § 52, stk. 2, § 53, stk. 3 og IAS 39, afsnit 59, anvendes ved afgørelse af, om der er objektiv indikation for værdiforringelse.

Indregning af nedskrivning på udlån på baggrund af fremtidige tabsbegivenheder og ikke allerede indtrådte tabsbegivenheder

Som omtalt ovenfor bygger regnskabsreglerne om nedskrivning på en "incurred loss model", hvilket vil sige, at kun tab på baggrund af trufne tabsbegivenheder kan – og skal – indregnes. Har et institut indregnet et tab i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 på baggrund af forventede fremtidige begivenheder i stedet for allerede indtrådte tabsbegivenheder, er det en ikke anvendelig fremgangsmåde. Dette gælder uanset, hvor sandsynligt det måtte være, at de fremtidige tabsbegivenheder indtræffer, jf. bek. § 52, stk. 3, § 53, stk. 4 og IAS 39, 59.

Eksempelvis er det en ikke anvendelig fremgangsmåde, hvis et institut har betragtet en låntager som værende i betydelige økonomiske vanskeligheder, jf. bek. § 52, stk. 2, nr. 1 og IAS 39, afsnit 59, blot fordi

den pågældende låntager sammenlignet med andre låntagere, er mere konjunkturfølsom, og derfor potentielt kan komme i betydelige økonomiske vanskeligheder, hvis konjunkturerne vender. En låntager kan – og skal – kun betragtes som værende i betydelige økonomiske vanskeligheder, når de betydelige økonomiske vanskeligheder er aktuelle, f.eks. fordi konjunkturerne er vendt.

Manglende tilbagediskontering af betalingsrækker ved beregning af nedskrivningsbehov

I henhold til bek. § 52, stk. 3, § 53, stk. 4 og IAS 39, afsnit 63, skal en nedskrivning beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af et udlån (eller en gruppe af udlån) før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger fra udlånet (eller gruppen).

I henhold til bek. § 52, stk. 4 og IAS 39, afsnit 63, skal nutidsværdien beregnes ved at foretage tilbagediskontering af de fremtidige betalingsstrømme fra udlånet (gruppen af udlån) med enten den oprindeligt fastsatte effektive rentesats eller den aktuelle effektive rentesats (gennemsnitlige rentesats) alt afhængigt af, om der er tale om et fastforrentet eller variabelt forrentet udlån (gruppe af udlån).

Har et institut ikke foretaget den påkrævede tilbagediskontering af de forventede fremtidige betalingsstrømme ved beregning af nutidsværdien af et udlån (eller en gruppe af udlån), er det en ikke anvendelig fremgangsmåde.

I de tilfælde hvor betalingsrækkerne, herunder også provenuet fra realisation af sikkerheder, kun vil strække sig over en ganske kort periode, og en tilbagediskontering som følge deraf kun har en meget begrænset effekt, er det efter Finanstilsynets opfattelse dog i orden, at der ikke er foretaget tilbagediskontering af de fremtidige betalingsstrømme.

Manglende adskillelse mellem individuelt og gruppevist vurderede udlån

I henhold til bek. § 51, stk. 1 og IAS 39, afsnit 64, skal vurderingen af, om der er objektiv indikation for værdiforringelse foretages for udlån enkeltvist (individuel vurdering) og for grupper af udlån (gruppevis vurdering).

Det er afgørende, at der bliver skelnet mellem de to typer af vurderinger, og en fremgangsmåde ved opstilling af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005, hvor den individuelle vurdering helt eller delvist bygger på metoder for gruppevis vurdering, er ikke anvendelig.

Hvis et institut på baggrund af sine erfaringer fra en større gruppe af låntagere foretager en estimation af den forventede betalingsrække for en individuel vurderet låntager, kan en sådan estimation alene anvendes som udgangspunkt for nedskrivningsbehovet. Det skal herefter konkret vurderes, hvorvidt de generelle forventninger også er udtryk for det bedste skøn over nedskrivningsbehovet på den pågældende låntager, hvor der tages hensyn til låntagerens egen betalingsevne, de konkrete sikkerheder mv.

I den forbindelse skal Finanstilsynet gøre opmærksom på, at institutterne, jf. bek § 52, stk. 1, og IAS 39, afsnit 64, kun er pligtige til at foretage individuel vurdering af udlån, der er signifikante, og udlån, der ikke kan indpasses i en gruppe. Dog gælder det jf. bek § 54, stk. 2 og IAS 39, afsnit 64, at så snart der foreligger information, som identificerer tab på et udlån i en gruppe, skal det pågældende udlån fjernes fra gruppen og individuelt nedskrives.

Manglende indregning af gruppevise nedskrivninger

I henhold til bek. § 53, stk. 1 og IAS 39, afsnit 64, skal gruppevis vurdering omfatte alle instituttets udlån, bortset fra udlån, der er nedskrevet efter en individuel vurdering, samt udlån der ikke kan indpasses i en gruppe.

Finanstilsynet tilkendegav i orienteringsbrevet af den 17. december 2004 forståelse for, at datagrundlaget for de gruppevise nedskrivninger i en opstartsperiode, herunder ved udarbejdelse af åbningsbalancen ikke var fuldt ud udbygget, men at det i så fald var nødvendigt at foretage kvalificerede skøn.

Har et institut slet ikke har indregnet gruppevise nedskrivninger med henvisning til, at datagrundlaget for disse endnu ikke er på plads, er der tale om en ikke anvendelig fremgangsmåde. Instituttet vil i så fald skulle foretage et kvalificeret skøn over de gruppevise nedskrivninger og foretage indregning på baggrund heraf.

Manglende justering for transaktionsomkostninger og modtagne gebyrer

I henhold til bek. § 43 stk. 2 / IAS 39, afsnit 43, skal der ved første indregning af et udlån foretages justering for transaktionsomkostninger og modtagne gebyrer m.v., der direkte kan henføres til udlånet.

I orienteringsbrevet af 17. december 2004 udtrykte tilsynet forståelse for, at en justering af eksisterende udlån i visse tilfælde kunne være yderst vanskelig, og at det i disse tilfælde derfor var i orden ikke at foretage justeringen forudsat, at justeringen ikke ville have påvirket åbningsbalancen væsentligt.

Er der ikke i forbindelse med opstilling af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 foretaget justering for transaktionsomkostninger og modtagne gebyrer mv. for de eksisterende udlån, er det en ikke anvendelig fremgangsmåde, hvis der ikke forinden er foretaget et kvalificeret skøn, som viser, at påvirkningen af åbningsbalancen ikke ville have været væsentlig.

Medregning af tab på garanti i nedskrivning af udlån

Som tilkendegivet i orienteringsbrevet af den 17. december 2004 skal udlån og garantier regnskabsmæssigt behandles hver for sig, idet et udlån skal nedskrives, hvis det er værdiforringet, mens tab på garantier skal indregnes som hensatte forpligtelser.

Har et institut i en indregnet nedskrivning af et udlån medregnet et tab på en for låntager stillet garanti, er der derfor tale om en ikke anvendelig fremgangsmåde.

Indregning af tab på ikke-udnyttede dele af kassekreditter uden at betingelserne for en tabsgivende kontrakt er opfyldt

Som omtalt i orienteringsbrevet af 17. december 2004 kan den ikke trukne del af en kassekredit ikke indregnes som et udlån eller gøres til genstand for en nedskrivning, men under visse omstændigheder vil denne del skulle indregnes som en hensat forpligtelse.

En hensat forpligtelse på den ikke trukne del af kassekredit kan – og skal – kun indregnes, hvis kontraktens vilkår er udformet på en sådan måde, at instituttet ikke kan hindre kunden i at udnytte rammen fuldt ud, således at betingelserne for en tabsgivende kontrakt er til stede.

Har et institut i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 indregnet en hensat forpligtelse på den ikke trukne del, selvom instituttet kan hindre kunden i at udnytte rammen fuldt ud, er der tale om en ikke anvendelig fremgangsmåde. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis instituttet med kort varsel kan opsige engagementet, og dermed vil kunne undgå tab på den endnu ikke trukne del.

Indregning af en nedskrivning på den ikke trukne del af kassekreditten er ligeledes ikke en anvendelig fremgangsmåde, jf. ovenfor.

Manglende sondring mellem nedskrivninger på udlån og hensættelse til tab på garantier

Regelgrundlaget for den regnskabsmæssige behandling af udlån og garantier er forskelligt som omtalt i orienteringsbrevet af 17. decem-

ber 2004. Som udgangspunkt vil et institut derfor skulle vurdere udlån og garantier separat

I situationen, hvor der er indtruffet objektive indikationer for værdiforringelse for et udlån, vil det dog i praksis samtidig være sandsynligt, at en garanti udløses. I denne situation er det Finanstilsynets opfattelse, at et institut kan vælge at vurdere udlån og garantier samlet.

Det gælder i den forbindelse, at diskonteringsrenten vil skulle fastlægges som et vægtet gennemsnit af diskonteringsrenten for udlån og garantier. Endvidere vil en eventuel nedskrivning/hensættelse skulle fordeles pro rata mellem udlån og garantier. Der kan dog være konkrete forhold, som tilsiger en anden regnskabsmæssig fordeling end pro rata. I situationen, hvor sikkerheder f.eks. alene er stillet til sikkerhed for udlånet, men ikke for garantier, vil dette skulle afspejle sig i fordelingen af nedskrivningen/hensættelsen på engagementet.

Foretages en samlet vurdering af garantier og udlån uden hensyntagen til ovennævnte om beregning af en gennemsnitlig diskonteringsrente og fordeling af eventuelle sikkerheder, er der tale om en ikke anvendelig fremgangsmåde.

Til bestyrelsen og direktionen

19. December 2005

Ref. LOE/BIJ

J.nr. 122-0031

1. Åbningsbalancen

Finanstilsynet sendte den 17. december 2004 et orienteringsbrev til alle danske pengeinstitutter, som omfattede de ændrede regnskabsregler for indregning og måling af pengeinstitutters udlån og garantier, der trådte i kraft den 1. januar 2005. I denne orientering beskrev Finanstilsynet bl.a. hvorledes dette skift af regler skulle behandles i åbningsbalancen. Endvidere opstilledes en række dokumentationskrav vedrørende såvel den individuelle som den gruppevise vurdering, jf. afsnit 4.

Finanstilsynet fulgte op på denne orientering med sit brev af 8. juli 2005. På baggrund af de indsendte åbningsbalancer fandt tilsynet anledning til at indskærpe, at virkningen af den ændrede regnskabspraksis skal indarbejdes i åbningsbalancerne, og at det enkelte instituts resultat for 2005 ikke må påvirkes af selve overgangen.

I brevet bebudede Finanstilsynet også at ville stille krav om, at alle pengeinstitutter i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten for 2005 indberetter den endelige åbningsbalance pr. 1. januar 2005. Opmærksomheden henledes på Finanstilsynets brev af 8. december 2005, hvori det kræves, at alle pengeinstitutter skal foretage en elektronisk indberetning af åbningsbalancen efter, at den er indgået i revisionen af årsrapporten samt er godkendt af bestyrelsen. Hvis den tidligere indberettede åbningsbalance ikke er blevet ændret, kan instituttet dog nøjes med at indsende en skriftlig bekræftelse herpå.

2. Behandling af betalinger på nedskrevne udlån

Der er i 2005 sket en række ændringer i regnskabsbekendtgørelsen, hvoraf en del har virkning allerede for regnskabsåret 2005. Bekendtgørelsen blev offentliggjort i Lovtidende den 2. december 2005 og fik nr. 1112. Bekendtgørelsen kan findes på Finanstilsynets hjemmeside.

I forbindelse med ændringen af bekendtgørelsen har der været drøftelser i Finanstilsynets rådgivende regnskabsudvalg for kreditinstitutter m.v. om § 27 i bekendtgørelsen, som omhandler renteindtægter. Be-

FINANSTILSYNET
Gl. Kongevej 74 A
1850 Frederiksberg C

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET**

stemmelsen er uændret i den nye bekendtgørelse, men Finanstilsynet har præciseret bemærkningerne til bestemmelsen, for så vidt angår behandlingen af betalinger på nedskrevne lån.

Vedrørende dette spørgsmål har bemærkningerne fået følgende ordlyd

"For et udlån, hvorpå der er nedskrevet, skal resultatposten *Renteindtægter* afspejle den effektive rente af lånets nedskrevne værdi.

For et udlån, som er nedskrevet til 0 kr., vil der således ikke skulle indregnes renter under resultatposten *Renteindtægter*. Indgår der efterfølgende betalinger på det pågældende udlån, vil der skulle foretages en ny vurdering af lånets værdi. På baggrund af erfaringen med de indkomne beløb samt eventuelle øvrige nye oplysninger, siden lånet blev nedskrevet til 0 kr., skal der foretages en ny vurdering af lånets værdi og en heraf følgende hel eller delvis tilbageførsel af nedskrivningen. Tilbageførslen skal resultatføres under posten *Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.* De indkomne betalinger fordeles herefter således, at den del, der svarer til renteindtægten af den revurderede værdi af udlånet, resultatføres under posten *Renteindtægter*. Den resterende del af de indkomne beløb regulerer udlånets værdi uden om resultatopgørelsen (afdrag).

Tilsvarende vil der kun skulle resultatføres renter af delvist nedskrevne udlån svarende til den effektive rente af udlånets nedskrevne værdi. Dette gælder uafhængigt af, om kunden indbetaler beløb, der efter kundens og/eller bankens opfattelse udgør renter af det fulde kontraktmæssige lån.

Ovenstående gælder tilsvarende i forbindelse med gruppevis nedskrivninger."

Hvor der er tale om et uvæsentligt beløb, jf. afsnit 6, som nærmere beskriver betingelserne herfor, vil virksomhederne dog kunne fortsætte med hidtil anvendte systemer, der fordeler indkomne betalinger på nedskrevne udlån på henholdsvis renteindtægter og tilbageførsler efter andre principper.

Selv om der er tale om et væsentligt beløb, vil Finanstilsynet ikke forlange, at kravet om at følge den foreskrevne metode i 2005-regnskabet efterleves. Instituttet vil i givet fald skulle oplyse i anvendt regnskabspraksis, at den foreskrevne metode ikke er anvendt. I den forbindelse skal instituttet oplyse, hvorledes instituttet har valgt at fordele modtagne betalinger på nedskrevne udlån mellem renteindtægter og tilbageførsler af nedskrivninger. Det skal understreges, at denne manglende efterlevelse kun gælder for regnskaber aflagt i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen. For regnskaber aflagt i overensstemmelse med IFRS vil en tilsvarende afvigelse i 2005 regnskabet ikke

være mulig, da tilsynet ikke har hjemmel til at tillade en tilsvarende manglende efterlevelse af IFRS-reglerne.

3. Dokumentationskrav

Som nævnt ovenfor fastlagde tilsynet i sit brev af 17. december 2004 en række dokumentationskrav. I det omtalte brev udtrykte tilsynet forståelse for, at dokumentationen vedrørende de gruppevise nedskrivninger ikke kunne være helt på plads fra starten, og at en indkøringsperiode til bl.a. opbygning af et erfaringsgrundlag først behøvede at være afsluttet til brug for årsregnskabet for 2006.

Selv om instituttet ikke kan leve op til dokumentationskravene vedrørende de gruppevise vurderinger, betyder dette dog ikke, at instituttet kan undlade at vurdere dette nedskrivningsbehov. Hvis model og/eller datagrundlag endnu ikke er på plads, er instituttet forpligtet til at udøve et kvalificeret skøn over effekten på nedskrivningsbehøvet af indtrufne begivenheder og oplyse, på hvilket grundlag man er nået til den objektive indikation for værdiforringelse (eller til, at der ikke er en sådan objektiv indikation) og det beregnede nedskrivningsbehov.

Med hensyn til dokumentationskravene i forbindelse med individuelle vurderinger gælder derimod ingen indkøringsperiode. Tilsynet har imidlertid i en række tilfælde kunnet konstatere, at disse krav ikke overholdes. Man skal derfor indskærpe, at disse krav skal efterleves. Hvis dokumentationen endnu ikke er bragt på plads, skal dette senest ske i forbindelse med vurderingerne til brug for årsregnskabet for 2005.

For et enkelt dokumentationskravs vedkommende, nemlig kravet om en oversigt over hvilke udlån, instituttet betragter som individuelt signifikante, er det dog ikke nødvendigt at efterleve dette krav, hvis instituttet har valgt så lav en grænse for, hvilke lån der gennemgås individuelt, at det er åbenbart, at alle signifikante udlån er omfattet.

Signifikante lån findes ved at se på den enkelte låntagers (herunder sammenhængende låntageres) lån under ét. Selv om de enkelte udlån til låntagere ikke hver for sig kan anses for signifikante, kan de godt samlet være det. Når denne vurdering foretages, medregnes garantier ikke.

4. Andre forhold vedrørende måling af udlån

I det forløbne år har Finanstilsynet fået kendskab til en række pengeinstitutters regnskabspraksis vedrørende måling af udlån og garantier. De erfaringer, Finanstilsynet har gjort, afspejlede sig delvist i det notat om ikke-anvendelige fremgangsmåder, som ledsagede brevet af 8. juli 2005, som vedlægges som bilag også til nærværende brev.

Ud over de udmeldinger, der lå i dette notat, skal tilsynet i øvrigt præcisere:

- Måling af nedskrivningsbehovet forudsætter altid, at der opstilles eksplicitte betalingsrækker, hvor de enkelte ind- og udbetalingsbeløb indgår på de tidspunkter, hvor betalingerne forventes at ske
- Når betalingsrækkerne opstilles, skal der tages udgangspunkt i instituttets bedste skøn:
 - hvis det mest sandsynlige er, at låntager går konkurs, skal betalingsrækkerne omfatte eventuelle forventede betalinger fra låntager, forventede indtægter og omkostninger fra sikkerheder, forventet dividende m.v.,
 - hvis det mest sandsynlige er en akkordering, skal de forventede fremtidige betalinger fra låntager indgå i betalingsrækkerne, mens indtægter og omkostninger fra sikkerheder samt dividende er irrelevante.
- Der skal altid ske tilbagediskontering af betalingsrækkerne, da der i modsat fald vil ske en systematisk undervurdering af nedskrivningsbehovet.
- Inddelingen af låntagere i grupper til brug for gruppevis vurdering kan tage udgangspunkt i en
 - segmentering, hvor låntagere grupperes efter, hvilke objektive data der påvirker betalingsstrømmene, også selv om påvirkningens størrelse varierer fra låntager til låntager, eller
 - rating, hvor låntagerne inddeles efter, hvor følsomme de er over for ændringer af deres økonomiske situation, også selv om der er tale om ændringer i forskellige parametre, eller
 - kombinationer af de to udgangspunkter.
- Hvis et segmenteringsprincip er anvendt, udløses nedskrivningsbehov af ændringer i ugunstig retning i de objektive data, man har erfaring for, påvirker betalingsstrømmene fra låntagerne i de pågældende grupper.
- Hvis et ratingprincip er anvendt, udløses et nedskrivningsbehov af, at låntagerne bevæger sig mod dårligere ratingsklasser, eller af, at der konstateres større tab i den enkelte ratingklasser.
- De modsatte bevægelser i objektive data eller rating skal medføre tilbageførsler af eventuelle nedskrivninger.
- Når et individuelt nedskrivningsbehov konstateres på en låntager i en gruppe, skal vedkommendes lån fjernes fra gruppen og individuelt vurderes.
- Uanset lånets størrelse skal nedskrivningsbehovet på et udlån, der er vurderet individuelt værdiforringet, beregnes ved et opstilling af en eksplicit, individuel betalingsrække for det pågældende lån.

- Et institut kan ikke holde sig i uvidenhed om en låntagers økonomiske situation, men skal i videst muligt omfang basere sine vurderinger af objektiv indikation for værdiforringelse og beregninger af nedskrivningsbehov på relevant opdateret materiale.
- Hensættelser til garantier skal som udgangspunkt ske efter en individuel vurdering. Ensartede garantier, f.eks. tabsgarantier over for realkreditinstitutter, kan dog vurderes gruppevist, medmindre en garantimodtagers lån til samme institut er konstateret objektivt værdiforringede. I så fald skal der ske en individuel vurdering af denne låntagers garantier.

5. Væsentlighed

Hvis et institut vil påberåbe sig, at en afvigelse fra en regnskabsbestemmelse, herunder foreskrevne metoder, er uvæsentlig, skal instituttet dokumentere, at der er tale om et uvæsentligt forhold.

En væsentlighedsvurdering kan ikke alene foretages for det pågældende forhold, men skal tillige foretages samlet, således at instituttet tager hensyn til alle øvrige ikke-korrigerede fejl og mangler i instituttets regnskabsrapportering. Flere uvæsentlige fejl kan således tilsammen medføre, at en års- eller delårsrapport samlet set må anses for væsentligt fejlbehæftet, således at den ikke giver et retvisende billede.

Vurderingen af væsentlighed, herunder vurderingen i sammenhæng med øvrige ukorrigerede fejl, skal foretages i forbindelse med hver regnskabsaflæggelse. Det skal oplyses, at revisor skal omtale ukorrigerede fejl i sit protokollat vedrørende årsregnskabet, med mindre de er bagatelagtige.